

ՌՈՇՔԵԱՆ

ՆՈՐ ՀԱՅԿԱԶԵԱՆ

(Երկրի վարդապետաց)

Բառեր որ կան միայն իր քով

Բառեր որ կան Ռոշքեանի քով

ԼԱՊՏԵՐԱՐԻ, ի. ա. Որ առաջի ալոյզ զապտերն կրէ. Lanternarius, i. «Անկեալ լապտերակրին շինուաւ լոյսն և իսկոյն»։ (Պատ. Հայ.)

ԼԱՍՏԵՆԻ, զինուա. ի լաստենի փայտէ եղեալ. Alneus, a. m. Մեար. Պատ. «Չլաստեղեն բոլորակս կուտեալ (հասեալ ?) առջ, եւն»։

ԼԱՍՏԵՆԻ, տյ. Մասն որ ի ջրուտ տեղին լինի, և որմէ նախնիքն զլաստ տանէին, և այժմ եւս գնաւ շինեն զի գծաւորաւ փտի. «Ստերջը ծառք, եղեն, լաստենի»։ (Աշխ. ժգ.)

ԼԱՍՏԵՆՈՅ, ա. Տեղի ուր լաստենիք անկեալ են. «Ի լաստենոցն բերել զփայտ»։ Պատ. Տայ. (Հայ ?)

ԼԱՍՏԵՆԱՍԱՆ, եայց. լաստենացոց աշխարհ. «Իբրեւ հասին ի Լաստենաստան տեսին զարմանալիս» Պատ. Հայ.)

ԼԱՍՏԵՆԱՍԻ, տյ. Նոյն և լաստին, եւն. ԼԱՍՏԵՆԵՐԵ, մի. լաստին լեզուաւ, եւն.

ԼԱՍՏԵՆՈՒԹԻՒՆ, եւն. Չորոց կամ լեզու լաստինաց. «Ուսու գրգրութիւն լաստինութեան»։ Քաղ. (?)

ԼԱՍՏԵՆԵՄ, եւ. ի լաստին բայէն latrato, որ է յաճախապէս հաջել, կամ հաշտել (հաղհաջել ?)։ «Ատեն սրախ և լաստասան շրթամբք. Յակ. ձառ. ժգ.

ԼԱՍՏԵՆԵՄ, յաճախ լափեմ. (Լըր-լըրեմ) Lambito, as. «Շնիկն լափ-լափեր ընթանալով»։ Պատ. (Հայ.)

ԱՅՈՒՑԻՉ, ջջի, չաց. ա. Որ ազուցանէ, զգեցուցիչ. «Լիւր նոցա (ազրատաց) կերակրիչ և ազուցիչ. Մանգ. (Այլ ձեռ. զգեցուցիչ)»

ԱՅՈՒՑԻՍԵԱՆ, ացեալ. չ. Իբրեւ ազուց լինել, նմանել ազուցու. «Ազուցուցեալ սեռութիւն մեղաց մերոց, չրով ազաշխարհութեան սրբեցուց»։ Նար. Յովէղայն. «Արուսացեալ հոգւոց անմուծից յերկիր անկեալ»։ Տոնակ.

ԱՅՈՒՐԵՒԻ, տն ի բայն այգորեմ. ԱՅՈՒՐԵՄ, եջի. չ. որ և այգաւորել.

զրի և յայգ որիւ. ագիւորել. որպէս թէ այգորել. բարի լուսի երթալ. (Լծ. լա. աւելորոք. բարեմաղթել)։ կամ ընդ այգն աւուրն յանդիման լինել մեծի ումեք և ողջունել. զալ յատեան հրաւիրանաւ. կոչիլ և մտանել ի հրաւարակ արքունի. հրաման անուլ կամ աւալ. Պետրոսյանք, ձեռգրաւ կելմեք.

Ուստի և այգորելի տեղի՝ է դաշլիծ. զեւթիլ, տիշտեխանէ, տիշտի փառալուծի. «Մարդիկ հանապազօր յայգուրել ելեալ մտանէին»։ Բաղ. Ե. 22.

«Ժամ այգորելի՝ է ժամանակ տանելի»։ Իբրեւ եղեւ ժամ այգորելի թագաւորին պարտից, և ամենայն թագաւորք և իշխանք իւր և մեծամեծք իւր այգորեալ կային արքային պարտից, յամենա (Արշակ) զալ յայգորել թագաւորին պարտից շաղհայ»։ Բաղ. Գ. 20.

«Ընդ ջեռունն արեղական՝ մինչ ագիւորեալն մտանէին առաջի ամիրային. ի ժամու՝ մինչ ագիւորեալն կամէին մտանել գառաջեալ. Արթ. Գ. 2. «(Թագաւորն) նստեալ ի տեղում յայգորելի. յն. ի հրամանատակի. Եզր. Գ. 15.

ԼԱՅՈՒԹԻՒՆ, Գ. Ազգյա(1), Luxuria, libido, laxitas. Թուլամորթութիւն, խենչութիւն, անառակութիւն.

«Սերմերթութիւնք, է որ ի յոյժ գիրութենէ է, և է որ ի կրօնից լազութենէ. Ե. եթէ ի կրօնից լազութենէ, զնոյն հառաչանս աննել բարիք երկրագոյնութիւն է. Կառնե.

ԼԱՅՈՒՐԻԹ. ԼԱՅՈՒՐԻԹ Գ. որ և լալուարդ, լաճիկերտ, լաճիկերտ. Ըստ ոմանց նոյն ընդ Գոճագմ. Անուն պատուական քարի, որպէս իւ. lapis lazulo, և կապուտակ ընտիր գոյն և ներկ. իւր իւ. Azzurro oltramarina. «Լազուարթն և գմբուտն ի պղնձաքար ազգն գոյանան. Ոսկիփոր.

«Չառիկ, լաճուրդ, ժանգաւ, բուռ՝ կիր, և այլ որ նման է սոցին»։ Վարքեր.

ԼԱՅՈՒՆԱՆՉ, ուր իցէ կանչելն՝ գոչելն՝ ճչելն լալուարի. «Հնչումն ծայրի մարցն աղէխորով սորոց, և աղայոցն՝ լալուարն առ աշարիկութեան զուգումն. Հ. Կիլիկ.

ԼԱՅՈՒՆԱՆՉ. ա. Որ ինչ լինի լալուարի հառաչմամբ կամ հեծութեամբ. կանչանաւոր. «Աղբային լալաչառաչ բառաւմամբ. Սիսիան.

ԼԱՅԻ, իւր. եայց. ա. իբր. լացող լայն ընդ լալիս ամենայնի»։ Շ. Եղեմ.

ԼԱՅՆԱՅԻՄ, ա. Լայն և տալարակ զիմօք. «Ժանտառակիլ ժպրհերես լայնաղմէ անհուն բազմութեան»։ Կաղիկանտ.

ԼԱՅՆԱՅԻՆ, տն Մեծաթիւ. «Արծուին մեծ՝ լայնաթիւն երկայնատաբած. Ոսկ. Եւ.

ԼԱՅՆԱՅԱՆՉ. Որոյ անջք են լայն, իրօք կամ նմանութեամբ. «Ի ծով ընթանալին, ի թիւս թիթեւս թուէին, յերկիւրս փայտակերտս ելանէին (ի նաւս), զերստանալս լայնալանջս (զղեակա) ըմբռնէին»։ Հ. Բ.

ԼԱՅՆԱՅԻՐ, ա. Լայն լրիւ իւրով. լայնատարած. «Իւր ի լայնալիւր մարգագ, և ի հովտային լեռանց հաւաքեալ»։ Ասող. ա. 1.

ԼԱՅՆԱՅԻՐ, ի. աց. պ. Էջեր. զր. լալուարի. Թ. ասքեր, Չոր, զորականք. զառ զնուորաց. «Անծուկ լալուարու վատարտարակ արարեալ՝ ալորէն զարծուցանէր»։ Եղի. Բ.

ԼԱՊՏԵՐԱՅԱՆ, ի. աց. ա. Որ ունի և կրէ զապտեր՝ իրօք կամ նմանութեամբ. «Հաւատաց լապտերակալ առաքելին»։ Ոսկ. Ի Վր.

ԼԱՍՏԱՅՈՐԱՐ ԱՅԵՄ. Կատարել և քայքայել զկազմածս (որպէս զլաստ քայքայեալ)։ «Մարտարեան ծանրութիւն մեղերն լաստակատար զգուրս մաղոցն աննիցէ»։ Վ. Եզր. Բ.

ԼԱՍՏԵՆԻ. ա. Յարմար ի կազմել ըզկազմածս, որպէս զլաստ, եւն. «Ստերջ ծառք, եղենի, լաստենի»։ Բա. Ստեփ. Լ. Ե.

ԼԱՍՏ. Գ. Բառ ոմկ. լաւան. իւ. Ladano. Նիւթ անուշաճոտ, որ և Աղանգաեղոյն ստի. «Իցէ ի բուրման հուր. և ի հուրն զիցէ լաստն, և կեղերակ, և գմուս»։ Մարտ. Չաճի.

ԼԱՍՏԵՆԻ. Գ. Բառ լա. latro, latratu. ալորեցն հաջել. Ըստ վերմանելոյ Լեհացոյն ի Մժր. ժգ. «Ա.

(1) Ըլաու և աչգեսա.